

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

Situational Leadership of Education School Administrators Based on Teachers
Opinions Secondary Education Service Area Office Songkhla Satun

ARTICLE INFO

Article history

Received: October 15, 2025

Revised: December 11, 2025

Accepted: December 24, 2025

ภาสกร ชาวเกาะ^{1,*} และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ²

Passakorn Chaoko^{1,*} and Rungchatchadaporn Vehachart²

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to examine teachers opinions regarding the situational leadership of school administrators, and 2) to compare teachers opinions on the situational leadership of school administrators classified by gender, age, work experience, and school size. The sample group consisted of 330 teachers under the Secondary Educational Service Area Office Songkhla-Satun in the academic year 2025. The research instrument was a 46-item questionnaire using a five-point Likert scale. The item-objective congruence (IOC) values ranged from 0.67 to 1.00, while the discrimination indices ranged from 0.38 to 0.62. The overall reliability coefficient of the instrument was .910. The statistical tools employed in data analysis included frequency, percentage, standard deviation, t-test, and F-test

The results of the research found that: 1) Teachers overall opinions on the situational leadership of school administrators were at a high level, and 2) The comparison of teachers opinions on the situational leadership of school administrators, classified by gender, age, work experience, and school size, showed statistically significant differences at the .05 level in both the overall scores and in each dimension.

Keywords: Situational leadership, School administrators

¹ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย
M.Ed. (Educational Administration), Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย
Associate Professor, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

*Corresponding author; e-Mail address: kwang.136@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลา สตูล ปีการศึกษา 2568 จำนวน 330 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 46 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38-0.62 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .910 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาความคิดเห็นภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำตามสถานการณ์, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนในทุกสถานการณ์และทุกบริบท ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอย่างเท่าเทียมแก่บุคคลทุกคน ดังปรากฏในเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาของบุคคล เช่น การกำหนดให้บุคคลทุกคนมีสิทธิเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับและให้รัฐดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2561) การจัดการศึกษายังต้องสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในทุกสถานการณ์ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและมุ่งพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย ผ่านการส่งเสริมดูแลและสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแก่บุคคลทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ แม้จะมีความแตกต่างด้านถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ศาสนา สภาพร่างกาย สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ตลอดจนความเชื่อทางศาสนาและภาษาที่ใช้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานของการพัฒนาและเป็นปัจจัยกำหนดคุณภาพสังคม ผู้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพย่อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ระบบการศึกษาควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกช่วงวัย โดยให้บริการการศึกษาที่ครอบคลุมทั่วประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่มีค่าใช้จ่าย เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะเครื่องมือพัฒนาศักยภาพประชาชนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม อย่างไรก็ตาม ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษายังคงเป็นประเด็นเร่งด่วน โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและกลุ่มผู้มีรายได้น้อย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) มุ่งแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่น และพัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในแต่ละช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ระบบสวัสดิการทางสังคมของไทยยังมีช่องว่างและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน นอกจากนี้ ปัญหาการตกหล่นของเงินอุดหนุนและอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษาอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่กำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของประเทศให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเน้นการกำหนดนโยบายที่เป็นเอกภาพ ควบคู่กับความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

ของแต่ละพื้นที่ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2562) กฎหมายดังกล่าวส่งเสริมการกระจายอำนาจด้านการศึกษาให้หน่วยงานท้องถิ่น มีบทบาทมากขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ยังมี การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและระบบประเมินคุณภาพ เพื่อรับประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและสอดคล้องกับ ความก้าวหน้าของยุคสมัย ในส่วนของบุคลากรด้านการศึกษา กฎหมายฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพครูและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถและศักยภาพให้ทันต่อแนวโน้มการศึกษาสมัยใหม่ รวมถึงการระดมทรัพยากรจาก ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรอิสระ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิผลสูงสุด อีกประเด็นสำคัญคือ การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน หรือภาคธุรกิจ เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่อง และสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมสำหรับทุกคน

กระทรวงศึกษาธิการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) โดยคำนึงถึงสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ปลอดภัย และมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) เพื่อเตรียมความพร้อมในการขับเคลื่อนประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา ขยายโอกาสให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และประชาชนในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ โดยเน้นพัฒนาทักษะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกระทรวงศึกษาธิการยังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน ในการพัฒนาและสนับสนุนระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงานและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษา การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและก้าวสู่ความเป็นเลิศ ทางการศึกษา การบริหารที่มีแบบแผนชัดเจนช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมกับเป้าหมายที่กำหนด ไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ มีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผู้บริหารที่สามารถปรับตัวตามสถานการณ์จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ภาวะผู้นำที่เหมาะสมยังเป็นรากฐานสำคัญในการส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ รวมถึงสนับสนุนการกำหนดนโยบาย กระบวนการพัฒนา และระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน นอกจากนี้ ผู้บริหาร สถานศึกษายังต้องมีทักษะการบริหารจัดการที่ครอบคลุม ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การริเริ่มนวัตกรรม และการปรับปรุงพัฒนา สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำนโยบายทางการศึกษาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภาวะผู้นำที่เข้มแข็งของ ผู้บริหารจะส่งผลเชิงบวกต่อการบริหารในทุกด้าน ทั้งการบริหารบุคลากร การจัดการทรัพยากรและการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ภาวะ ผู้นำตามสถานการณ์ จึงเป็นหัวใจสำคัญที่ไม่เพียงช่วยขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด แต่ยังเป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างยั่งยืน สามารถปรับตัวรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ และสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบันดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ อย่างยิ่งในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุผลตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในยุคที่บริบท ทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งด้านการบริหารจัดการและ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมถึงความสามารถในการปรับตัวให้ทันทันกระแสโลก เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยมุ่งเปรียบเทียบตามตัวแปร

ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อความท้าทายและความต้องการทางการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล แตกต่างกัน
2. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล แตกต่างกัน
4. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,686 คน

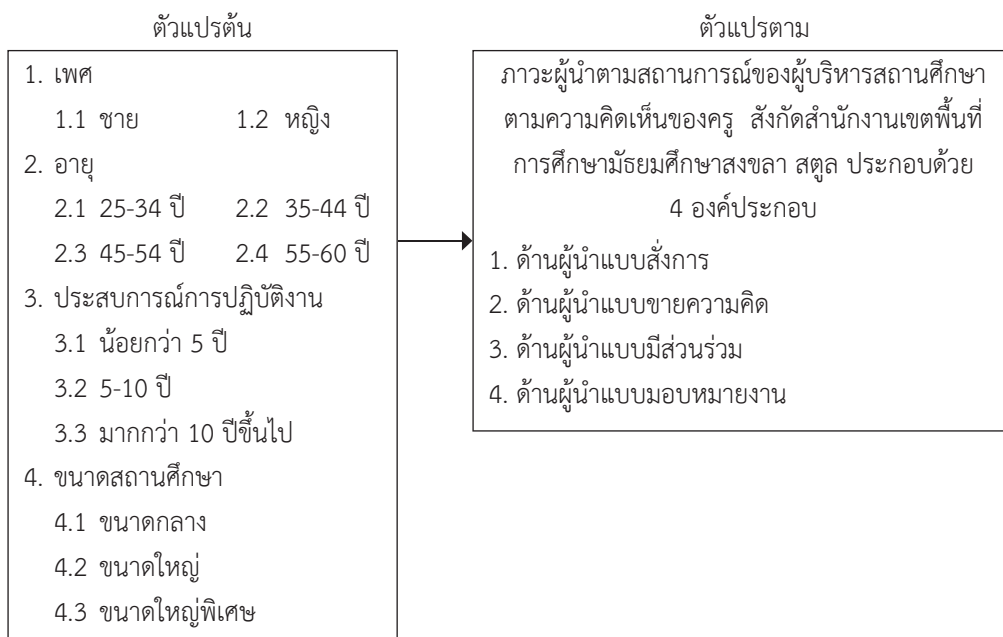
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ปีการศึกษา 2568 จำนวน 330 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970; อ้างอิงจาก ิตติววรรณ เสาแก้ว และคณะ, 2567) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของ สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	เปรียบเทียบความคิดเห็นครู		ระดับ
				$\bar{X}$	S.D.	
ขนาดกลาง	25	355	43	4.396	.367	มาก
ขนาดใหญ่	15	725	92	4.482	.265	มาก
ขนาดใหญ่พิเศษ	6	1,606	195	4.527	.237	มากที่สุด
รวม	53	2,686	330	4.497	.268	มาก

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ จำแนกเป็น เพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล มีลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (1967; อ้างอิงจาก ชนัญชิตา ฉ่ำน้อย และกัลยมน อินทุสุต, 2567) จำนวน 46 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ จำนวน 14 ข้อ 2) ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด จำนวน 9 ข้อ 3) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม จำนวน 15 และ ข้อ 4) ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดระดับค่าน้ำหนักและแปล ความหมายของคะแนน 5 ระดับ แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38-0.62 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .910

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืน

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งไป จำนวน 338 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.63

4. เมื่อรับแบบสอบถามคืนตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์คำนวณหา ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ระหว่างตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่า t-test (Independent t-test)

4. ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ระหว่างตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแปร อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการทดสอบ One Way ANOVA ในการทดสอบค่า F-test

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ข้อที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	1.1 ชาย	105	31.82
	1.2 หญิง	225	68.18
รวม		330	100.00
2	อายุ		
	2.1 25-34 ปี	45	13.64
	2.2 35-44 ปี	124	37.58
	2.3 45-54 ปี	89	26.97
	2.4 55-60 ปี	72	21.82
รวม		330	100.00
3	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
	3.1 น้อยกว่า 5 ปี	42	12.73
	3.2 5-10 ปี	98	29.70
	3.3 มากกว่า 10 ปี	190	57.58
รวม		330	100.00
4	ขนาดสถานศึกษา		
	4.1 สถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คน)	43	13.03
	4.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679)	92	27.88
	4.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป)	195	59.09
รวม		330	100.00

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำนวน 330 คน จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 68.18 เพศชายมีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 จำแนกตามตัวแปรอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ครูที่มีอายุ 35-44 ปี มีจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 37.58 รองลงมา

ครูที่มีอายุ 45-54 ปี มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.97 ครูที่มีอายุ 55-60 ปี มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 21.82 และครูที่มีอายุตั้งแต่ 25-34 ปี มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ส่วนใหญ่ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมาครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-10 ปี มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.73 และจำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป) มีจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720-1,679 คนขึ้นไป) มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 27.88 และครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120-719 คนขึ้นไป) มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.03

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู	n=330 คน		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้นำแบบสั่งการ	4.497	0.326	มาก
2. ผู้นำแบบขายความคิด	4.493	0.319	มาก
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.500	0.324	มาก
4. ผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.499	0.262	มาก
รวม	4.497	0.268	มาก

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.497$, S.D.=0.268) และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.500$, S.D.=0.324) รองลงมา คือ ด้านผู้นำแบบมอบหมายงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.499$, S.D.=0.262) รองลงมา คือ ด้านผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.497$, S.D.=0.326) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านผู้นำแบบขายความคิด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.493$, S.D.=0.319)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t (t-test) ของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในภาพรวมและรายด้านจำแนกตามตัวแปรเพศ

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครู	n=330 คน				t	sig
	ชาย (n=105 คน)		หญิง (n=225 คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้นำแบบสั่งการ	4.505	0.292	4.493	0.341	.313	.066
2. ผู้นำแบบขายความคิด	4.495	0.302	4.491	0.327	.103	.226

(ต่อ)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครู	n=330 คน				t	sig
	ชาย (n=105 คน)		หญิง (n=225 คน)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.507	0.306	4.496	0.332	.295	.115
4. ผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.471	0.256	4.512	0.265	1.318	.673
รวม	4.498	0.234	4.497	0.282	.034*	.024

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่า t (t-test) ของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ในภาพรวม โดยจำแนกตามตัวแปรเพศพบว่าครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอายุ

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. ผู้นำแบบสั่งการ	ระหว่างกลุ่ม	3	.103	.034	.321	.810
	ภายในกลุ่ม	326	34.872	.107		
	รวม	329	34.976			
2. ผู้นำแบบขายความคิด	ระหว่างกลุ่ม	3	.177	.059	.579	.629
	ภายในกลุ่ม	326	33.292	.102		
	รวม	329	33.470			
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	.383	.128	1.221	.302
	ภายในกลุ่ม	326	34.108	.105		
	รวม	329	34.491			
4. ผู้นำแบบมอบหมายงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	.637	.212	3.146*	.025
	ภายในกลุ่ม	326	21.988	.067		
	รวม	329	22.625			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.200	.067	.928	.427
	ภายในกลุ่ม	326	23.379	.072		
	รวม	329	23.579			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตัวแปรอายุ ในภาพรวม พบว่าครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเพราะใช้สถิติทดสอบความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู	ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. ผู้นำแบบสั่งการ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.683 34.292 34.976	.342 .105	3.258*	.040
2. ผู้นำแบบขายความคิด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.253 33.216 33.470	.127 .102	1.248	.289
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.468 34.023 34.491	.234 .104	2.251	.107
4. ผู้นำแบบมอบหมายงาน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.576 22.049 22.625	.288 .067	4.270*	.015
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.494 23.085 23.579	.247 .071	3.499*	.031

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปรประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ในภาพรวมและรายด้าน พบว่าครูที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู	ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. ผู้นำแบบสั่งการ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.400 34.575 34.976	.200 .106	1.892	.152
2. ผู้นำแบบขายความคิด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	1.233 32.237 33.470	.616 .099	6.251**	.002
3. ผู้นำแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2 327 329	.603 33.888 34.491	.301 .104	2.908	.056

(ต่อ)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู	ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
4. ผู้นำแบบมอบหมายงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	.615	.307	4.565*	.011
	ภายในกลุ่ม	327	22.010	.067		
	รวม	329	22.625			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.627	.314	4.470*	.012
	ภายในกลุ่ม	327	22.951	.070		
	รวม	329	23.579			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดให้ และเมื่อพิจารณาแยกรายด้าน พบว่า ด้านผู้นำแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านผู้นำแบบมอบหมายงาน ด้านผู้นำแบบสั่งการ ตามลำดับ และด้านผู้นำแบบขายความคิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้นำแบบมีส่วนร่วมถูกมองว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตามได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและเป็นเจ้าของงาน เกิดความพึงพอใจและแรงจูงใจสูงเพราะได้ยอมรับ ไม่ถูกบังคับ อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการคิดและวางแผนร่วมกันยังช่วยลดข้อผิดพลาด เนื่องจากมีหลายมุมมองมาช่วยเสริมกัน ส่งผลให้ผู้ตามเข้าใจเป้าหมายและขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน บรรยากาศการทำงานจึงเป็นมิตรและเปิดกว้าง ลดความขัดแย้ง และก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งช่วยให้ทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่นมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฤทธิชัย สุขแก้ว (2564) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสตูลใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสตูลใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสิณี สุวรรณคาม และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ (2567) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมองเห็นและให้ความสำคัญเชิงสนับสนุน ความสัมพันธ์การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร เอื้อต่อการร่วมมือ และการสื่อสารอย่างเปิดเผย ส่งผลให้เกิดความผูกพันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ขณะที่เพศชายเน้นการตัดสินใจที่เด็ดขาด ซึ่งจะช่วยสร้างความชัดเจนในแนวทาง

การทำงาน การกำหนดเป้าหมาย และการแก้ปัญหาอย่างตรงจุด รวมถึงวัฒนธรรมองค์กรหรือบริบทของโรงเรียนอาจเอื้อต่อรูปแบบการแสดงภาวะผู้นำที่แตกต่างกันตามเพศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ โนนทอง และเอกชาตรี สุขเสน (2566) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การเผยแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสิฏฐิ์ จันทรบุญเป็ง และสุทธิพงษ์ บุญผดุง (2568) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดินแดง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามตัวอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ในรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก ครูที่มีอายุต่างกัน มีประสบการณ์ในช่วงของอายุการเติบโตและสภาพสังคมที่ต่างกัน การมอบหมายงานจะสะท้อนถึงความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นว่าครูสามารถรับผิดชอบงานได้ด้วยตนเอง หรือต้องควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด ทำให้มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ด้านผู้นำแบบมอบหมายงาน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวงษ์ วัจนะรัตน์ และศิริพงษ์ เสาภายน (2566) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของอาจารย์โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ โนนทอง และเอกชาตรี สุขเสน (2566) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การเผยแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ ในรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก ประสบการณ์การปฏิบัติงานครูที่ไม่เท่ากัน ย่อมส่งผลต่อการรับรู้ของผู้บริหาร ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย ต้องมีการติดตามงานอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำที่ชัดเจน มีรูปแบบขั้นตอน เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานมาก ได้รับความไว้วางใจ มีความสามารถจัดการงานด้วยตนเอง เต็มศักยภาพ เปิดโอกาสให้ตัดสินใจอย่างอิสระช่วยเพิ่มแรงจูงใจ ความพึงพอใจ การพัฒนางานได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ สอดคล้องผลการวิจัยของ ฤทธิชัย สุขแก้ว (2564) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสตูลใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวงษ์ วัจนะรัตน์ และศิริพงษ์ เสาภายน (2566) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของอาจารย์โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสงขลา สตูล ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเกิดจาก บริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีลักษณะการทำงานที่ต่างกัน เช่น จำนวนครูและนักเรียน ตลอดจนระบบการบริหารจัดการที่มีความซับซ้อนมากกว่าในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลต่อความคาดหวังและการรับรู้ภาวะผู้นำที่ต่างกันไป อีกทั้งครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันและประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกันในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหาร จึงนำไปสู่มุมมองที่แตกต่างต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังของครูที่อาจแตกต่างกันไปตามขนาดสถานศึกษา จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องผลการวิจัยของ พัชรินทร์ โนนทอง และเอกชาติ สุขเสน (2566) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องผลการวิจัยของ ชนัญชิตา ฉ่ำน้อย และกัลยมน อินทุสุต (2567) ศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมในด้านผู้นำแบบขยายความคิด โดยปรับปรุงวิธีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือและการดำเนินงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ให้ทำงานร่วมกัน ปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายของสถานศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล ควรจัดอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล
2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนัญชิตา ฉ่ำน้อย และ กัลยมน อินทุสุต. (2567). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 17(1), 97-122.
- ธิดาวรรณ เสาก้าว, อุไรรัตน์ แยมชุต, และ วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม. *Journal of Modern Learning Development*, 9(12), 9-104.
- พัชรินทร์ โนนทอง และ เอกชาติ สุขเสน. (2566). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. *วารสารวิชาการแสงอีสาน*, 20(1), 1-18.

- ภัทรพงษ์ วัจนะรัตน์ และ ศิริพงษ์ เสาภายน. (2566). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของอาจารย์ โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(4), 97-110.
- ฤทธิชัย สุขแก้ว. (2564). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วาสิณฐิ์ จันทร์บุญเป็ง และ สุทธิพงษ์ บุญผดุง. (2568). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขต ดินแดง. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(7), 1-9.
- วาสิณี สุวรรณคาม และ กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์. (2567). ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 35(3), 32-48.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2561). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570*. สำนักนายกรัฐมนตรี.